

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Korkeakoulutuksen muutos, digitalisaatio ja ohjausyhteistyö

Yhteenvedo ja jatkoaskeleet

Opetusneuvos Jukka Haapamäki 20.3.2026

Yhteenveto päivän keskusteluista (perustuvat muistiinpanoihin pidetyistä puheenvuoroista)

- **Tilannekuva:**
  - Hajanaisen järjestelmän ohjauksessa on haasteita.
  - Kokonaisuuden etu on välillä eri kuin yksittäisten palveluiden (tai niiden tuottajien) etu. Tästä syystä tarvitaan kokonaisuuden ohjausta.
  - Myös EU-tasolla hajanainen rakenne ohjausrakenne.
  - Korkeakoulut pystyvät yhteistyöhön, esimerkkinä Digivisio sekä haku- ja valintauudistukset.
  - Yhteisillä ratkaisuilla on suotuisia sivuvaikutuksia. Esim. Opin.fi:n vaikutus opintotietojen siirron käytänteisiin.
  - Julkisen talouden tilanne tarkoittaa että kustannustehokkuuteen pitää kiinnittää entistä enemmän huomiota.
- **Muutosajurit:**
  - Lähtökohtana on, että digitalisaatio tukee toiminnallisia muutoksia (ei toisinpäin)
  - Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiossa painottuu korkeakoulujen yhteistyö. Digitalisaation pitää mahdollistaa tämä.
  - Tekoälyn on potentiaalisesti iso muutos toimintaan. Digisuverineetin kannalta aika toimia on nyt.
  - Digitalisaatio voi muodostaa paradigman muutoksen korkeakoulujärjestelmässä, edellyttää uudelleen ajattelemista ja uutta toimintalogiikkaa
- **Verrokkimaiden ratkaisut:**
  - Eri maissa on hyvinkin erilaisia malleja korkeakoulutuksen digitalisaation ohjaukseen
  - Muista järjestelmistä oppina, että luottamuksen rakentaminen vaatii aikaa ja hallintamallia
  - Yhteentoimivuutta pitää käsitellä (ja rahoittaa) kuten infrastruktuuria
- **Ohjauksen periaatteet ja edellytykset:**
  - Yhteistyössä keskeistä lisäarvon tuottaminen, yhteiset tietomallit ja arkkitehtuurit ja korkeakoulujen vahva osallistuminen
  - Digitalisaation monimuotoisuus tarkoittaa että valtiolla on erityinen rooli mahdollistajana.
  - Korkeakouluilla halu hallita omaa dataansa, johon ajatukseen digisuveriniteetti sopii hyvin
  - periaatteet yhteentoimivuudesta ja omistajuudesta
  - Yhteentoimivuus ei ole projekti vaan toimintatapa
  - Järjestelmien jalkauttamisen seuranta tärkeää (esim. esteettömyyden huomiointi)
- **Ohjauksen keskeiset kokonaisuudet:**
  - Yhteentoimivuus tärkeä ohjauksen kohde. Vaaditaan tasapainoilua ketteryuden mahdollistamisen ja sitovien päätösten välillä
  - Yhteinen tilannekuva ohjauksen perusta
  - EU-tason yhteistyö tärkeää, se vaikuttaa miten kansainvälistyminen kehittyy
  - Lainsäädännön tulkinnasta tarpeen saada kansallisia linjauksia
  - Opiskelijan kansallisen palvelukokonaisuuden määrittely

Jatkoaskeleet

- Pohdittavaksi:
  - Mikä on järkevä ohjauksen kokonaisuus suhteessa tutkimuksen palveluihin ja ratkaisuihin
  - Miten liittymäpinnat koulutusasteiden välillä huomioidaan ohjauksessa
  - Mikä on digitalisaation ohjausta ja mikä toiminnan ohjausta
- Mahdollisia etenemisen muotoja
  - ❑ Erillinen selvitys (koulutuksen) digitalisaation ohjauksesta (verrokkina esim. <https://suhf.se/arbetsgrupper/utredningen-om-framtidens-e-infrastruktur-for-hogre-utbildning/>)
  - ❑ Keskustelun jatko olemassaolevissa yhteistyömuodoissa (Digivision yleiskokous, KOTI-hanke, jne.), joko teemoittain tai yhteistilaisuuksina
  - ❑ Uusi keskustelutilaisuus KK-vision valmistumisen ja siitä tulleiden lausuntojen jälkeen
  - ❑ Jatketaan yhteisen tilannekuvan työstämistä ja muita hyviä olemassa olevia käytänteitä